

BERETNING

2010-11

Skovdyrkerforeningen Vestjylland a.m.b.a.

Nupark 47 F
7500 Holstebro
Denmark
CVR- nr. 11 87 37 74

tel +45 96 10 10 96
fax +45 96 10 10 99
vest@skovdyrkerne.dk
www.skovdyrkerne.dk/vest

Årsberetning ... regnskabsåret 2011 - 2012

Introduktion

Hermed foreligger bestyrelsens beretning for Skovdyrkerforeningen Vestjylland for perioden 1. juli 2010 til 30. juni 2011.

Beretningen sammenfatter et år, hvor implementering af ny struktur og strategi både i De Danske Skovdyrkerforeninger og hjemme i Vestjylland har været de mest markante overskrifter. Disse landvindinger er sket i fuldt løb i et travlt driftsår, med gode træpriser som en væsentlig drivkraft.

Læs om året for de vestjyske skovdyrkere – begrebet omfatter både forening, medarbejdere og medlemmer – og mød velforberedt op på generalforsamling i din Skovdyrkerforening – et af de få steder, hvor det fortsat er skovejerne, der bestemmer!

På bestyrelsens vegne,
Per Kamp, formand

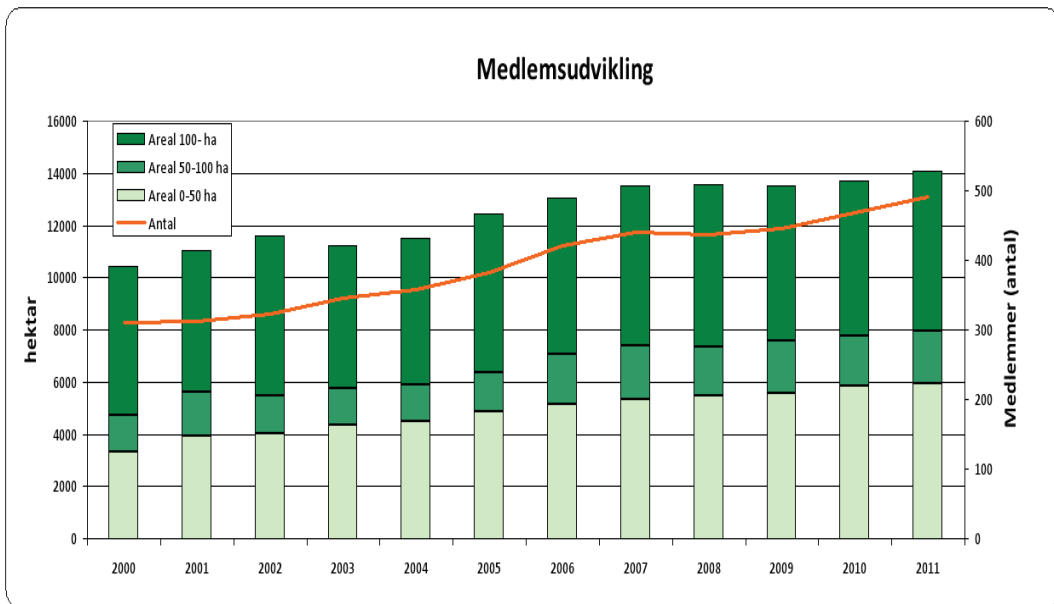
Medlemsudvikling

Skovdyrkernes forretningsmodel er baseret på, at langt de fleste af vore skovkunder melder sig ind i foreningen.

Dermed bliver *medlemsudviklingen* en god indikator for foreningens konkurrencedygtighed og medlemmernes tilfredshed. Det er derfor en naturlig del af foreningens strategi, at vi ønsker en fortsat vækst. Vi følger udviklingen tæt og som det fremgår nedenfor, kan vi igen i år med tilfredshed konstatere fremgang både på medlemsantal og medlemsareal.

Pr. 30. juni 2011 har foreningen således 492 aktive medlemmer med 15.060 ha skov.

Det er værd at understrege, at også ikke-medlemmer er velkomne som kunder, hvilket vi oplever i stigende omfang i forbindelse med blandt andet læplantning.

Figur 1: Medlemsudvikling 2000-2011

Rådgivning

Den individuelle, skovbrugsfaglige rådgivning er foreningens væsentligste eksistensberettigelse.

Den væsentligste del af rådgivningen leveres i form af konsulentbesøg på ejendommen. Foreningens faglige personale har gennemført 355 konsulentbesøg svarende til, at omkring 70% af medlemmerne er besøgt. Opgjort på areal er mere end 80% af medlemsarealet besøgt. Dermed opfylder rådgivningsaktiviteten bestyrelsens målsætning.

Vi har i det forløbne år tillige fortsat udbygningen af vore rådgivningsprodukter, således, at vi nu har skræddersyede *produktpakker* for de fleste forretningsområder:

- Handel med skov- og naturejendomme
- Større plantagekunder
- Skovrejsning
- Juletræer
- Pyntegrønt
- Jagt- og vildt
- Energipil
- Energipoppel

Produktpakkerne kombinerer en veldefineret ydelse med en veldefineret pris og gør det muligt at supplere den løbende driftsrådgivning med ekstra slagkraft inden for et bestemt område, således at vi kan ramme behovene hos både nye og eksisterende medlemmer meget præcist.

Endelig er udarbejdelse af grønne driftsplaner er et stort og vigtigt område for både medlemmer og forening. Desværre er tilskudsordningen ophørt og i løbet af den kommende tid får vi lavet de sidste af de planer, der er i ordre.

Videntjenesten

Skovdyrkernes videntjeneste har fået et markant løft. I forbindelse med den nye struktur i Skovdyrkerforeningerne har vi høstet stordriftsfordele ved at samle udgivelsen af de lokale 'Skovdyrker-Nyt' til et fælles landsdækkende blad 'Skovdyrkeren'. Flere centrale redaktionelle ressourcer kombineret med faste lokalsider har resulteret i et læsevenligt blad med både gode faglige artikler og lokal genkendelighed.

Det fælles medlemsblad 'Skovdyrkeren' med en kombination af fagligt og lokalt stof er blevet godt modtaget af medlemmerne.

Rådgivningstjenesten på internettet omfatter som hidtil både vores lokale hjemmeside www.skovdyrkerne.dk/vest og ikke mindst www.dyrkningsaktuelt.dk, der indeholder løbende opdateret faglig viden om især juletræer og pyntegrønt.

Udfordring til juletræproducenter: Kan I finde på noget relevant, der ikke står på www.dyrkningsaktuelt.dk?

Arrangementer

Udover 'de sædvanlige markvandring og sorteringsmøder' for juletræer og pyntegrønt, har vi i år afholdt tre større medlemsarrangementer:

'Lav din egen energi'

Sædeles velbesøgt aften arrangeret i fællesskab med Heden og Fjordens Landbrugscenter. Vores bidrag til aftenen var indlæg om flerårige energiafgrøder - dyrkningsforhold og økonomi for både pil og poppel blev gennemgået.

'På den grønne gren – tema om klippegrønt'

I en tid hvor juletræerne stjæler det meste af opmærksomheden, besluttede Skovdyrkerne at undersøge dyrkning, økonomi og marked for klippegrønt.

Den indsamlede viden blev kommunikeret i medlemsblad og på en særlig temaaften om klippegrønt. Deltagerne på temaafte-

nen kunne høre om det europæiske pyn-tegrøntsmarked, økonomi og produktionsforhold i nobilis og forventninger til branchens fremtid.

'Liebes Plantage - jagt, vildt og natur i særklasse'

Omkring 70 deltagere oplevede en smuk sommeraften i juni jagt- og vildtplejen i Ajstrup og Liebe Plantage.

Deltagerne blev transporteret i åbne vogne imellem de forskellige stop i skoven. Resultaterne af en meget struktureret indsats, som kombineret med stor handlekraft gennem de senere år har forvandlet ejendommen fra stormskadet plantage til yderst velpasset liebhaveri – hvor alle de forskellige elementer i den vildtvenlige skov er med.

Arrangementer der omhandler samspillet mellem skoven, jagten og naturen har altid medlemmernes interesse. Turen til Liebes Plantage satte trumf på og demonstrerede alle elementer i den vildtvenlige skov i storformat - og meget høj standard!

Markedet for skovens produkter

Mens forbrugerne har holdt vejret og konjunkturbarometeret stadig står på 'krise' i mange brancher, har vi i skovbruget haft en lille helle, hvor vi må indrømme, at - det går ikke så ringe. Perioden har budt på god efterspørgsel efter skovens produkter og der har været fuld afsætning og gunstige priser på både råtræ, flis og juletræer.

Flismarkedet

Flis er det vigtigste effekt i plantageskovbruget. I de fleste bevoksninger er det ikke flis, der er slutmålet og det er vigtigt, at vi så snart dimension og kvalitet er til det, aflægger gavntre. Men undervejs i bevoksningens liv byder flisen på en lang række markante fordele:

- Man kan tage små dimensioner ud tidligere end i noget andet effekt - og dermed passe sin skov med rettidig tynding,
- Flis medtager alle træarter og dimensioner, hvilket ikke mindst er vigtigt i forbindelse med pasningen af de mange blandingsbevoksninger, der er lavet de sidste 20 år, og som nu står for tynding
- I forbindelse med flisprojekter får man ryddet op og høster en større totalmasse end ved aflægning af rundtræ.

På den baggrund er det oplagt, at en effektiv flishåndtering i alle værdikædens led er nøglen til pasning af skovene i Vestjylland. En optimering af en effektiv og billig værdikæde uden overflødige led har været vores fokus i en længere årrække og vi konstaterer i dag, at vi er blandt de aller mest konkurrencedygtige aktører på området - måske i virkeligheden det benchmark, der er med til at trække bundlinien i skoven op.

Markedsmæssigt har flisen, som det fremgår af grafikken på næste side, haft god medvind i den forløbne periode.

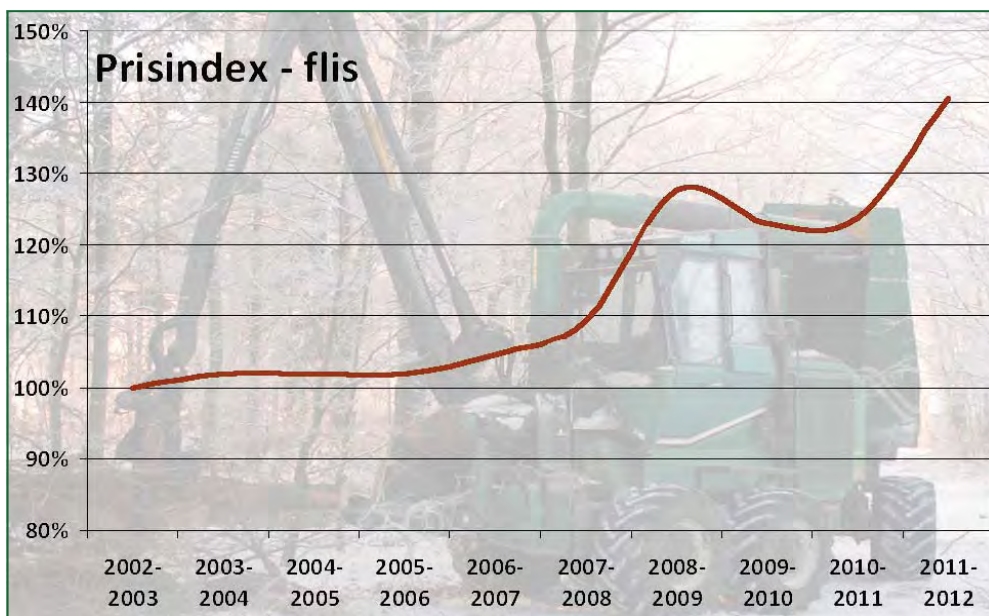
På *efterspørgselsiden* har året været præget af en hård vinter. Det giver i sagens natur et godt aftræk, når forbrugerne skruer op for varmen - men mindst ligeså vigtigt er det, at varmegærkerne oplever forskellen på de større, driftsikre leverandører, der både har veldimensionerede vinterlagre og forskellige strenge at spille på - og mere opportunistiske leverandører, der nok er friske med prisen, men alligevel ender med at komme til kort, når en lang vinter trækker søm ud. I vinterens løb er der således ryddet op i både flisen og blandt leverandørerne.

Samtidig med en god, hård vinter er forbruget i Midt- og Vestjylland blevet udbygget med nye flisværker i Sdr. Omme, Brande og Give. Forbruget på disse værker slår igennem i løbet af varmeåret 2011-2012.

På *udbudssiden* har det store flow af rundtræ haft betydning, fordi bundlinien projekter med mellemdimensioneret træ er tippet 'fra flis til rundtræ' især på grund af de gode priser på cellulosetræ, hvilket reducerer udbuddet af 'den tykke del af flisen'.

Dermed har scenen været sat til prisforhandlinger i skovens favør. Det har været en proces, der har omfattet langvarige og seje forhandlinger om både pris, mængde og andre kontraktforhold. Men i sidste ende har det logiske resultat været, at flispriserne til den kommende sæson har fået et mærkbart løft.

Med de nye priser er der udsigt til, at bundlinien for flisprojekter typisk forbedres med ca. 8 kr/rm flis til skovejerne.

Prisudviklingen for flis af varmeværk. 'Bumpet' i 2008 skyldes dels et opsparert moment; prisen burde være steget mere i perioden 2005-2007 men blev holdt nede af 2005-stormfaldet, dels den efterfølgende finanskrise. Men nu peger kurven opad igen!

Råtræmarkedet

Råtræmarkedet har kørt i fulde omdrejninger i det forløbne år. Der har været fuld afsætning og priserne har været stabile - med en lille pil opad til emballage- og celulostræet.

Hos Skovdyrkerne har vi ført konjunkturhugst og udnyttet de gode priser til at gennemføre relevante tyndinger og afdrifter i ældre bevoksninger. Aktivitetsniveauet har været højt og der er landet mange gode projekter, med en solid bundlinie til skoven.

De fornuftige priser på produkterne - og det faktum, at der ikke længere er tilskud til løvtræplantning - har betydet, at vi igen har oplevet et fokus på træproduktion i træartsvalget, hvor der igen plantes regu-

lære bevoksninger med rødgran, sitkagran og lærk. Når blot man samtidig sikrer den fornødne skovstruktur og stabilitet, er det en yderst fornuftig strategi: der er langsigtet brug for mere træ i den globale træbalance og selv om produktionen stadig ikke kan forrente investeringer i skovbrug herhjemme, er vigtigt at fastholde en kerne af værdiproduktion i plantagerne - det sikrer de kommende årtiers handlefrihed!

"...der er langsigtet brug for mere træ i den globale træbalance ... det er vigtigt at fastholde en kerne af værdiproduktion i plantagerne"

Selv om skovene er lokale, er træmarkedet i dag komplet globaliseret og meget konjunkturfølsomt. Derfor har vi også nogen rynker i panden, når vi konstaterer, at det ikke er lykkedes den danske træindustri at tjene penge de seneste år og at 'gældskrisen' truer med at udvikle sig til recession i store dele af verden.

Internationale konjunkturer udgør et noget større svinghjul, end vi kan påvirke fra Skovdyrkerforeningens side, men som vi vurderer situationen, er muligheden for yderligere prisstigninger langt mindre end risikoen for markante prisfald.

På den baggrund er det derfor vores holdning, at skovejere, der vil udvise rettidig omhu, her i efteråret snarest bør gennemføre de skovninger, der er på tegnebrættet - og som i øvrigt er fagligt fornuftige.

Juletræsmarkedet

Juletræsmarkedet fortsatte sin optur i 2010, hvor leverandørerne igen oplevede, at et sultent marked fordøjede markante prisstigninger.

Med afsæt i den stærke salgsorganisation i det fælles salgsselskab, GreenProduct, kunne vi tilbyde særdeles attraktive priser i indkøbsmarkedet og vi oplevede både en god tilslutning fra faste leverandører og en stigende lokal markedsandel i form af eks-terne opkøb.

Vi kunne dog ikke kompensere for nedgangen i den fysiske produktion og vi kunne for 5. år i træk notere færre solgte træer. I kraft af prisstigninger, en effektiv logistik og en ret smertefri sæsonafvikling uden større reklamationer og tab ... havde foreningen dog en god og budgetsvarende sæson.

Det store spørgsmål er naturligvis - hvad med fremtiden?

På den korte bane kan det allerede nu konstateres, at sæson 2011 nok skal holde vand; vi oplever prisstigninger som klart overstiger forventningen om, at 'vi nu var kommet til det flade stykke'. Så der er mangel på træer - i det mindste én sæson mere - og producenterne har udsigt til endnu et rekordår!

Som tilfældet har været de senere år er der hos vore kunder stor bekymring for, om de stigende priser rammer overgrænsen for, hvad forbrugeren er villig til at betale. Denne bekymring er velbegrundet - vi ser meget nødtigt at forbrugeren i stedet køber et kinesisk plastiktræ! - men trumfes alligevel ubønhørligt af balancen mellem udbuds og efterspørgsel.

Hvordan det ser ud efter 2011 er langt mere grumset. Vi ved, at der er meget store kulturer på vej flere steder i Europa, som vil komme til at påvirke udbuddet meget markant, når de rammer markedet. Bedømt på indikatorerne i det nuværende marked - bla. tilgangen af mindre- og mellemstore træer - skal vi dog på den anden side af 2012 før balancen tipper.

Vokser pengene på træerne ?

Skovdyrkerne ... kvalificeret rådgivning om sunde investeringer i juletræer

"Vokser pengene på træerne?" spurgte vi i sidste års beretning. Svaret er ... det gjorde de i 2010 og det gør de stadig i 2011!

Pyntegrøntsmarkedet

Modsat juletræsproducenterne, har pyntegrøntproducenterne været på én lang glidebane de sidste 10 år, hvor både pris og afsætningsikkerhed er blevet forringet.

Også i de forløbne år, har der været en god driftsøkonomi i at klippe på eksisterende bevoksninger - men ud fra en investeringsbetragtning, har tilskyndelsen til at lave nye kulturanlæg været lille.

På denne baggrund er der kun i meget begrænset omfang investeret i nobilis de senere år - og nu begynder det at kunne mærkes. Der sker en vis udfasning af gamle bevoksninger - især når træpriserne er gode - og når der ikke plantes i den anden ende, har det to konsekvenser:

- Produktionsarealet reduceres
- Der sker en forskydning i aldersklassefordelingen

I praksis kan vi allerede mærke fraværet af større arealer med ung nobilis i indvækst til produktion - og det er samtidig de arealer, der både yder mest, er lettest omsættelige og lettest at klippe.

På den baggrund har vi i foråret 2011 lavet en analyse af klippegrøntmarkedet og herunder lavet en fremskrivning af det danske pyntegrøntsareal frem til 2021.

Konklusionen er, at produktionsarealet i perioden reduceres fra 11.500 ha til 10.400 ha. Det lyder umiddelbart som et beskedent fald - men kombineret med en forskydning af aldersklassefordelingen reduceres den årlige produktion fra et niveau på omkring 30.000 tons til omkring 20.000 tons. Dertil kommer en ændring af produktionens sammensætning i retning af de ældre, mere stive varer, som for det første ikke er så efterspurgt - for det andet er mere bekostelige at høste.

Efterspørgslen efter nobilis har i en årrække været svagt faldende og eksporten ligger i øjeblikket på et niveau på omkring 30.000 tons.

Vurderes det samlede billede er det vores opfattelse, at:

- Efterspørgslen vil nok falde yderligere - men ikke så meget og så hurtigt som udbuddet.
- Inden for de kommende 10 år vil opstå et hul i produktionen på omkring 5.000 tons om året - svarende til omkring 1.250 ha.

Markedsmæssigt er der derfor anledning til igen at se på investeringsøkonomien i nobilis.

Det har vi gjort og konklusionen er, at på egnede lokaliteter inden for skovgærdet giver fornyet tilplantning af nobilis god driftsøkonomisk mening. Kulturanlæggene skal opfylde nogle minimumskrav:

- Der skal en vis skala til - mindst 4-5 ha på ejendomsniveau og ikke i for små og opsplittede enheder.
- Kulturerne skal anlægges intensivt og rationelt - vi anbefaler stødrydning.

Nobilis i produktionsdygtige aldersklasser forudses at blive en mangelvare i de kommende år.

Foreningens strategi, organisation og drift

Strategi

I beretningsåret lagde vi sidste hånd på en strategiproces, der bygger bro mellem Skovdyrkernes fælles værdigrundlag, mission og vision - og vores lokale perspektiv på både foreningen og forretning.

Resultatet 'Det handler om balance' er en grundig og omfattende strategi, der både behandler helheden og går i dybden med centrale forretnings- og funktionsområder.

'Det handler om balance' er både referenceramme og platform for det mere praktiske, driftsbetonede afsæt for arbejdet i Skovdyrkerne Vestjylland i perioden frem til 2015.

Det kritiske punkt for enhver strategi er - om den omsættes til virkelighed. Ellers gør den ingen gavn! Bestyrelse og ledelse har i processen haft meget stærkt fokus på dette punkt og der udviklet et rapporterings- og implementeringsværktøj 'Balancepunktet' der skal bidrage til at sikre denne kritiske del af strategiarbejdet.

En del af balancepunktet er 'et trafiklys' der giver et hurtigt situationsoverblik over de forskellige forretningsområder. Bestyrelsen konstaterer med tilfredshed, at der ikke er røde lamper, der lyser, og at vi er i god drift - men også, at vi ikke har sat ambitionsniveauet så lavt, at hele tavlen er grøn!

Bestyrelsen følger den løbende implementering ganske tæt med kvartalsvis rapportering, og vi noterer med tilfredshed, at udrulningen er i fuld gang, og at vi omsætter strategien i konkrete beslutninger.

'Det handler om balance' - mellem medlemmer, forening og medarbejdere ... og det handler om at omsætte strategi til virkelighed!

Organisation

I sidste beretningsår tog vi det første skridt i retning af en ny organisationsmodel med indførelsen af TeamSyd og ansættelsen af skovfoged *Jacob Husted Christensen* som TeamChef.

I foråret 2011 tog vi det logiske næste skridt og etablerede TeamNord. Her bemandede vi stillingen som TeamChef med et kendt ansigt - skovfoged *Bo Trads Simonsen* vendte hjem til stillingen efter et par år på andre græsgange.

Det er vores klare opfattelse, at medlemmerne har taget godt imod den nye organisation - som både giver mere slagkraft og stabilitet.

I det administrative Team, har vi sagt farvel til *Inga Thyme*, som er gået på efterløn efter en trofast indsats i en årrække, og i stedet ansat *Gitte Birck Jensen* som regnskabsmedarbejder.

Økonomi

Det har været et travlt driftsår med høj aktivitet på næsten alle områder. Det kan aflæses i en markant fremgang i omsætningen, og da den forretningsmæssige afvikling har samtidig været tilfredsstillende, aflejres der et resultat på 716.750 kr efter skat på bundlinien.

I lyset af omsætning, marked og risiko, anser bestyrelsen resultatet for at være tilfredsstillende.

Resultatet er overført til egenkapitalen, som herefter er 7.454.711 kr. Det er efterhånden en ganske solid kapital, som er med til at gøre foreningen til en troværdig handelspartner og til at sikre handlekraft, men endnu ikke helt i overensstemmelse med bestyrelsens konsolideringsmål.

Bestyrelsen har i beretningsåret haft stort fokus på foreningens kapitalforvaltning - *risk management* er ikke en by i Rusland med de nuværende forhold i finansverdenen - og har lavet en særlig strategi herfor, med udgangspunkt i stor risikoaversion.

På den fremadrettede bane forventes fortsat høj aktivitet i det kommende driftsår; der er god inert i en del af forretningsområderne og vi har også dyrket nye forretningsområder op - fx kollektiv læplantning.

Udfordringen for ledelsen bliver at balancere den efterhånden store organisation med aktiviteten derude i skove og plantager - i fuld overensstemmelse med vores værdigrundlag om, at aktiviteterne skal ske med udgangspunkt i skovejernes interesser.

Det er en opgave vi fokuserer meget målrettet på - og vi har løsningen klar: Det handler om balance!

Læplantning har vækstpotentiale - dels fordi konkurrencen traditionelt har været begrænset, dels fordi foreningen nu har et færdigt koncept på plads!

Skovdyrkerne på landsplan

I De Danske Skovdyrkerforeninger har væsentligste aktivitet været indkøringen af den nye organisation, der jo flytter noget kompetence og aktivitet over i fællesskabet - mest synligt for medlemmerne det ny medlemsblad 'Skovdyrkeren'. Men der foregår naturligvis betydeligt mere på de indre linier og det er allerede nu klart, at den nye organisation skaber mere fremdrift på centrale områder og at der samarbejdes mere end nogensinde tidligere på tværs af foreningsgrænser - en udvikling, der i sidste ende gavner skovejerne.

Også de to datterselskaber *Danish Forestry Extension* (rådgivning i udlandet) og *Green Product* (eksport af juletræer og pyntegrønt) er i god form - ikke mindst imponerer GreenProduct med flotte vækstrater og pæne resultater på bundlinien.

I Vestjylland ser vi positivt på mulighederne for at skabe endnu flere fordele i kraft af et tættere samarbejde i de kommende år.

Den politiske omverden

Skovpolitisk udvalg

Sidste sommer blev det med spænding og meget længe ventede skovpolitiske udvalg nedsat. Man fornemmede hurtigt, at arbejdet reelt havde afsæt i en politisk afværgedagsorden; der var ingen politiske visioner - og slet ingen penge bag.

På den baggrund er det ikke så overraskende, at resultatet af udvalgsarbejdet, er meget tyndt. Det betyder desværre, at man forsømte muligheden for at få lavet en grundig analyse af branchen og - især - at man ikke fik adresseret hverken de problemer *eller* muligheder, skovbrugserhvervet står med.

Skovbrug og klima

En af de markante muligheder skovbruget står med er den politiske genopdagelse af, at træ er et fremragende produkt, der udover at kunne anvendes til en række formål også kan bidrage til løsningen af en af de allerstørste politiske dagsordner - drivhuseffekt og klimaudvikling.

I første omgang handler det om bio-brændsel. I projektionerne for 'et fossilfrit Danmark i 2050' indgår en tredobling af biomasseforbruget inden 2030. Det er voldsomt - og det er i gang på forbrugssiden, både med varmeværker og biogas-anlæg.

Videre frem handler det om mere raffineret anvendelse; træ er i virkeligheden blot et forstadie til olie (det mangler ca. 2 mio år) og kan efter den rette procesering erstatte olie på *alle* områder. Teknologien er i hastig udvikling - og vi kan måske i virkeligheden slet ikke forestille

os slutprodukterne på de træer, vi planter i dag?

Under alle omstændigheder: Der bliver brug for mere træ, og efter årtiers fokus på skovens flersidige produktion - hvilket et ganske langt stykke hen ad skovvejen, har været det samme som at nedtone produktionen - er der igen både driftsøkonomisk og samfundsøkonomisk anledning til at genoptage glemte dyder om produktionsskovbruget i plantagerne. Det handler bla. om:

- Skovtræforædling (produktionsgevinst på 20-30% inden for rækkevidde)
- Kulturmodeller optimeret til biomasseproduktion (træartsmix, planteafstand og blandingsmønstre).
- Kultur- og driftsteknik.

Skovdyrkerne Vestjylland deltager engageret i denne proces og vi har forventning om, at den også i fremtiden vil kunne aflæses på skovejernes bundlinie.

Øget fokus på produktion skal naturligvis ske med omtanke og respekt for skovens andre funktioner - stabilitet, biodiversitet, landskabskvalitet samt naturligvis jagt - og anden rekreation.

Det handler om balance!

SKOVDYRKERNE